

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:
Szegedi-utca 1. szám.
Telefonszám 162.

Megjelenik
hétféltől kivételével a kora
reggeli órákban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben, házhoz hordvat

Félévre 18 korona.

Egy óra 3 korona.

Vidéken:

Félévre 18 korona.

Egy óra 3 korona.

Szerkesztésért felelős: Dr. DÓZSA IMRE

Kiadótulajdonos: KOVÁCS SANDOR.

Makó legfontosabb

teendője a legközelebbi hetekben a közellátásnak egészségesebb alapokra való fektetése. Különösen ami a lakosságnek kenyérrel és zsírral való ellátását illeti.

A „Makói Független Ujság” nemrégiben rámutatott arra, hogy Makó közönségének kenyérrel való ellátása nem maradhat meg többé magánosok kezében, különösen akkor, midőn már ismerjük a fejkvótát s a különböző lisztkeverési rendeletek számos visszaéléseire adhatnak alkalmat. Nem kevésbé fontos az a körülmény is, hogy az ellátatlanok száma legalább 3—4 szerese lesz a tavajinak. Ezeknek ellátása a legnagyobb zavarokat fogja előidézni.

▲ makói városbázán nem tudjuk foglalkoztak-e már ezzel a kérdéssel. Belátták-e már a város vezetői, hogy a községi kenyérgyár nem a levegőbe dobott üres jelszó, hanem komoly városi program, amit meg kell valósítani. Igaz, hogy ilyen üzem létesítése máról holnapra nem valósítható meg, de mindenesetre a közönségnek kenyérrel való ellátását úgy kell biztosítani, hogy abba a hatóságnak igen nagy beleszó-lási s intézkedési joga legyen. Örömmel kell fogadni minden olyan eszmét vagy tervet, amely a makói közönségnek kenyérrel való ellátását a mainál jobb alapra fekteti.

Makó közönsége osztatlanul helyesli ez ügyben megindított akciónkat s a hatóságon a sor, hogy a kenyérellátás hatósági üzembe vételével megnyugtassa a közönséget, hogy az ideai események a jövőben semmi esetre sem ismétlődhetnek.

Makó lakosságára nézve nem kevésbé fontos a zsírral, szalonnával való ellátás ügye. Az új sertéshizlalási rendelet, melyet annyiféleképen közöltek s magyaráztak a lapok, mindenesetre igen erős korlátok közzé szorítják a sertéshizlalást.

Nekünk nem is azok miatt fáj a fejünk, akik sertést hiz-

lalhatnak, mert disznójuk is van, kukoricájuk is fog teremni, hanem azok miatt, akik hizlalásra anyagi erejük hiányában képtelenek.

Makó város ezen ellátatlanjai számára a hatóságnak kell zsirozóról s szalonnáról gondoskodnia. Ugy, hogy a város saját kezelésében hizlal megfelelő számú sertést, amely esetben részesül ennek hasznában, de ennek kockázatában is, avagy pedig hizlaltat a különböző gazdáknál vagy pedig az erre vállalkozóknál sertéseket, amely esetben kockázata ugyan nincs, de haszna sincs. Legfeljebb az, hogy lakosságát gond és baj nélkül ellátta zsírral és szalonnával, ami magában véve is igen nagy erkölcsi haszon.

Makó város ellátatlan közönségének zsír- és szalonna szükségletét 5—600 darab sertésben állapítjuk meg. Erről pedig a fentjelzett két mód egyikével gondoskodni lehetne. Tudunkkal ilyen irányu indítvány is fekszik Makó város hatóságánál. Elő kell venni s az ügy fontosságára való tekintettel sürgősen kell vele foglalkozni.

Makó közönsége csak úgy megy nyugodtan s gond nélkül az új gazdasági évnél, ha a mai sok-sok termés-, kenyér- s hizlalási rendeletek tömkelegében számíthat a hatóság bölcs munkájára, irányítására s vezetésére.

termézsás maximum, ami a termés 10 százalékának felel meg, egyáltalán nem felel meg a makói viszonyok s így a makói hagymatermelőknek óriási károkat okoz. Sajnos, mire sikerülni fog az illetékes körökkel a helytelen rendelkezés megváltoztatására birni, már nagyon késő lesz. Nézzük csak meg jól, hogy ki is az, aki Makón zölden felszedi a hagymát. Először az, akinek pénzre nagyon is sürgősen szüksége van. Ilyen — hála Isten — nagyon kevés akad mostanában Makón. Másodsor az szedi fel hagymáját zölden, akinek a hagymája bördős. A bördős hagyma pedig tudvalevően zölden kitűnő, míg ha beérik, semmire sem jó. Már mostan akinek mindössze egy holdnyi hagymatermése van, (ilyen Makón nagyon sok van) az sem szedi fel az 5 mázsát zölden; azért, mert ezt egy pár óra alatt elvégzi s mégis egy munkanapot veszít általa, másrészt pedig a kocsis és fuvar ugyanannyiba kerül, mintha földjéről saját belátása szerint szedhetne le annyi zöldhagymát, amennyit jónak lát. A miniszteri rendeletet tehát oda kéne módosítani, hogy a bördős hagyma minden korlátozás nélkül felszedhető, elvégre erre volna Makón elég szakember, aki ezt megállapítaná.

Rosszul maximálták a hagymaféléket.

A hagyma árának maximálása még hatalmasabban bizonyít amellest, hogy a hagymások sorsát intéző „intézőbizottság” a legtökéletesebb hozzá nem értéssel dolgozik s sem a termelési, sem a makói viszonyokat nem ismeri. A 70 koronás termelői ár egyáltalán nem felel meg a mai viszonyoknak. Pontos, számszerű adatokkal fogjuk bebizonyítani a makói hagymatermelők megnyomorítását. A 70 koronás termelői ár a hagymásnak még a saját költségeit sem fedezi, eltekintve a magas haszonbértől. Lássuk a számadatokat. 1 nagy holdon terem ezidén 50 métermázsza hagyma ára 70 koronás maximális árat számításba véve 50×70=3500 korona. Ennek a mennyiségnek az előállításához szükségeltetett 320 kiló jó száraz dughagyma maximális ára kilónként

Visszavonulásunk a Piave mellett.

Mit jelent a vezérkar?

▲ Piave torkolatánál a harcok tovább tartottak. Ottani állásunk déli szárnyát az olaszok visszaszorították a Piave főága felé. A venéziai hegyi arcvonalon tegnap a harci tevékenység folytonos tüzéségi tüzelésré

szorított. Reggel az olaszok Sola Rollo területén és Asiagonál újabb heves előretöréseket kíséreltek meg, melyeket azonban mindenütt visszavertünk.

A vezérkar főnöke.

Az ideai hagymatermés.

Milyen a termés? — Mi lesz a zöldhagymával. — Rosszul maximálták a hagymaféléket. — Sürgősen fel kell világosítani a minisztert. — A hagymatermelők szövetségének első s legfontosabb kötelessége. — Csütörtökön döntenek a makói hagyma áráról.

A makói határ teljesen megelevedett. Sürgős dolog van mindenfelé. Az ideai év hozamát gyűjtik szorgalmas makói kezek. A makói határ gabonaterméséről lapunk más helyén emlékezünk meg. Itt csak a hagymatermésről beszélünk s azokról a súlyos igazságtalanságokról, melyek a makói hagymatermelőket már most a hagyma kampány elején érik.

Milyen a termés?

Az ideai hagymatermés nagy holdanként pontos s lelkiismeretes becslések szerint, vöröshagymából

50—55 métermázsza. A fokhagymából pedig próba felszedések alapján megállapították, hogy legfeljebb 13—14 métermázsza lesz, ugyancsak nagy holdanként. Az ideai termés tehát, mint látható, vöröshagymából jó közepesnek, addig a fokhagymából katasztrófális rossznak minősíthető. Az eső későn jött a fokhagymára.

Mi lesz a zöldhagymával?

A zöldhagyma ügyében kiadott rendelkezések a legnagyobbfokú hozzá nem értést mutatják. A rendelkezések szerint megállapított 5 mé-

Használt szalmaprést és szőlőprést megvételre keres és sárgabarackot 120 koronáért vesz métermázsánként a Tésztagyár és Gyógynövény Részvénytársaság.

6 K (aki ugyan ezért az árért dug-hagymát tudott venni.) Ez beleke-rült 1920 koronába. A munkáskéz szükséglet általában 1 hold terme-lésére számítani lehet. (ültetés, ka-parás, bördözés, szedés stb.) 76 munkanapot minimum 14 koronájá-
val ez 1064 korona. A hasznóbért csak 400 koronába számítjuk. A be-hordást pedig 600 koronába. Mindez megfelel a mai makói viszonyoknak. 50 métermázsza vörshagyma tehát a termelőnek 3984 koronájába ke-rül. A vörshagyma termelésére tehát a 70 koronás maximális ár mellett a termelő egyenesen ráfizet. Még súlyosabb a helyzet a 180 ko-ronára maximált fokhagymánál. Itt a számadatok következőkép feste-nék. Mint fentebb megírtuk, ezidén a termés maximum 13 mázsa nagy-holdanként ez a mai maximális árak szerint 2430 koronát ér. Itt a mag belekerül 1300 koronába, a haszon-bér 800 koronába a munkáskéz 1000 koronába, a behordás 300 koronába, összesen 3400 koronába.

A termelő holdankénti ráfizetése itt 970 korona. Ezek a mai maxi-mális árak tehát mint látjuk nem tarthatják magukat.

Sürgősen fel kell vilá-gosítani a minisztert.

Akiket ezer meg ezer olyan exis-tenciának a sorsa érdekel, kik a hagymatermelésből élnek, sürgősen világosítsák fel a minisztert erről a tévedésről, mely ezer és ezer leg-szorgalmasabb makói ember husába és véérébe vág.

A hagymatermelők ujonnan megalakult szövetségére háramlik ez a feladat. Ennek a szövetségnek, mint legilletékesebb fórumnak kell a minisztert tájé-koztatni a makói termelési viszonyokról. Rá kell mutatni a zöld hagymáról való rendelkezés bor-zasztó hibájára s az ármaximálás teljesen tájékozatlan alapjára.

Csütörtökön dönt az intéző bizottság

a hagymások július 15-től augusztus 1-ig megállapítandó áraitól. A ter-melők szövetségének oda kell töre-kedni, hogy céltalan makói hírlap polemiká helyett ezen a csütörtöki délután 5 órakor tartandó ülésén a makói érdekeltség képviselő legyen. Ott legyenek a makói intézőbizott-sági tagok. Ezekre a tagokra a termelők szövetsége olyan nyomást gyakoroljon, amely meggyőzze az intéző bizottságot a makói termelők igazáról. Ezek azok, amiket a „Ma-kói Független Ujság“ az idej hagymakampány elején elmond a makói hagymatermelőknek, kiknek érde-keiért mindig s mindenkor a leg-észintébb hűséggel s igaz meggyő-déssel küzdött s harcolt.

— **Hatósági zöldségárusítás.** A közéletmezősi hivatal a városi zöldségüzletben olcsó főzőtököket és zöldbabot árúsít ki. Az üzlethelyi-ség a városházán a régi Tokár-féle boltban van.

Egy makói tanítónő kiuntetése.

A hazai népoktatás egyik úttörője.

A makói gazdasági ismétlő iskola tudvalevőleg egyike az ország leg-híresebb intézeteinek. Sőt az or-szág határain is tulment a híre, midőn az 1910 évi londoni világ-kiállításon is kitüntették. Nagyon természetes, hogy az ilyen kitűnő iskola tanítói karát, minden fon-tosabb nevelésügyi újításnál, szak-véleményre kéri fel a miniszter. Így volt ez legutóbb is, midőn a többtermelés elősegítését célzó nagy reformját a miniszter megalkotta.

Horváthné Major Irénre, a gaz-dasági ismétlő iskola kitűnő tanító-nője felé fordult a miniszter figyel-me, s felkérte, mondana véleményét e fontos ügyben. Major Irén hatal-mas tanulmányt terjesztett a mi-niszter és a bizottság elé, ahol Major Irén véleményét egyhangnan elfogadták s az ő útmutatása nyo-mán indult meg a jövő tanévben országosan az a hatalmas kultur-munka, mely hivatva van Magyar-országot boldoggá, hatalmassá tenni.

Maga a miniszter is elismerte a derék makói tanítónő munkásságát, s hozzá a következő leiratot in-tézte.

— A mindennapi népiskola és a tanító- és tanítónőképző intézetek gazdasági oktatása tanterveinek a többtermelés elősegítését célzó módosítása tárgyában kiadott ren-deletem alapján immár az egész vonalon megkezdődött nevezett in-tézetek munkája. Mivel abban a munkában, hogy a reformot életbe léptethettem, Önnek is kiváló része van, örömmre szolgál, hogy Önnek az ügy érdekében kifejtett önzet-len közreműködéséért őszinte elis-merésemet és köszönetemet nyilvá-níthatom.

A vallás és közoktatásügyi miniszter.

H. Major Irén szép kitüntetése széles körben szerzett őszinte örö-met, kik a kiváló tanítónő munká-ságát ismerik.

— A 47 és 48 éveseket nem küldik a frontra. A Külügy-Hadügy értesülése szerint az 1870. és 1871. évben született legénységi állomá-nyu egyéneket, akik jelenleg már a mögöttes országrészben vannak, épp úgy, mint az 1868. és 1869. évek-ben születetteket nem szabad többé a hadrakelt sereg kötelékébe kül-deni, s e négy évfolyamból tévedés-ből esetleg kiküldötteket a hadrakelt sereg parancsnoksággal azonnal visszaküldik a mögöttes országrész-beli parancsnokságokhoz. A jelenleg még hadrakelt sereg körletében le-vő 1868—1871. években született legénységi állományu egyéneket pedig a hadrakelt sereg oly gyorsan, amint lehetséges, iparkodik a mögöttes országrészbe visszakül-deni.

NAPI HIREK

A királynéről

a legképtelenebb hírek kerültek forgalomban a napokban. A szegény pirja futja el az arunk, még rágon-dolni is restellünk azokra a vá-dakra, melyekkel Zita királyné ne-mes tiszta nevét illeték leketlen emberek, kiknek szájából kiröppen-tek a vádak és a pletyka szárnyá-ra keltek, hogy felizgassák, megmé-telyezzék az emberek lelkét.

Nálunk Magyarországon nem találtak hitelre ezek a képtelen vá-dak. A magyar ember lelke mindég fogékony volt a mondaszerű le-genda iránt, és képelete gazdag-ságával fejlesztette azt tovább, — ánde megszokta, hogy királyát és királynőjét a bálványozásig sze-resse s nem tűrte meg soha, hogy a koronás fők nevét rágalom vád illesse. Elvetjük magunktól most is a valótlan rágalmakat s nem adunk hitelt azoknak.

Megvetjük azokat, akik ilyen hí-reket elfogadnak és terjesztenek s tiltakozunk az ellen, hogy ifjú ki-rálynéknak nevéhez képtelen hazug-ságok fűzzenek aljas rágalmakat!

— **Meghívó.** A makói független III. olvókör vasárnap délelőtt 11 órakor saját helyiségében (Hunydi-utca) választmányi ülést tart, melyre tagjait meghívja az Elnökség.

— **Hósi halál.** Szabó Ferenc egy-éves önkéntes a baza védelmében az olasz harctéren elesett. A szép reményre jogosított fiatal ember, aki az iskola paljaitól került a ha-záért küzdő sorába, egyetlen gyer-meke volt Szabó Péter gör. kat. egy-házi gondnoknak.

— **Vigyázzunk a termésre.** A makói rendőrség a következőket rendeli a mezőgazdasági termények-nak a behordás és cséplés idején a tüztől való megóvása tárgyában. A szerűhely kijelölésénél a tüztáv-latok betartására és különösen arra kell figyelmet fordítani, hogy a szerű az épületekből és a vasut-vonalaktól továbbá egyik kazal a másiktól legalább 100 méter távol-ságra legyen. A szerűket a hordás kezdetétől a cséplés befejeztéig ál-landó felügyelet alatt kell tartani. A szerűkön állandóan nagyobb meny-nységű porhanyított földet, vala-mint megfelelő számú ást, kapát, gereblyét, továbbá hordókban vizet és a víz hordáshoz szükséges edé-nyeket kell tartani. Robbanó anya-gokkal (benzin, petróleum) hajtott motorokkal való cséplés esetén a robbanó anyagok a kazalaktól leg-alább 100 méter távolságra helye-zendők el. A szerűn, a kazlak kö-zelében dohányozni tilos. A szerűn, illetve a kazlak közelében idege-neknek és főképen gyermekeknek tartózkodni szintén tilos. Különösen nagy gond fordítandó arra, hogy serdületlen gyermekek gyufához ne jussanak és felügyelet nélkül ne maradjanak.

— **A makói terméseredmények.** Szerzetészt a makói határban folyik az aratás, melynek eredményét szakértői becslések szerint buzából nagy holdankint 6 métermázsára, árpából 7 m'termázsára becsülik. Zab csak most hányja a kalászat. Tengeri

igen szép. Meleg előjárás kellemes a kukoricára. A zöldségfélékből ha-tározottan bő termés van s ennek nyomait már a piacon láthatjuk, hogy nagy bőségben s a tavalyi árakhoz viszonyítva elég olcsón árú-sítják a tököt, zöldbabot s más fő-zeléket.

— **A cséplőgépek és fűtők fölmentése.** A honvédelmi minisz-ter értesítette a főszolgabírókat és polgármestereket, hogy az 1894—1900. évfolyamokba tartozó csép-lőgépek és fűtők közül azok, akik a mögöttes országrészekben teljesítenek szolgálatot, amennyiben valamely működésben levő cséplő-géphez alkalmazzák, szeptember 30-ig bezáróan a katonai szolgálat alól ideiglenesen fölmentetnek.

— **A termés zár alá vétele és a cséplés bejelentése.** A m. kir. mi-niszteriumnak 2490/1918. M. E. sz. rendelete alapján minden termelőnek az 1918. évi rozs, kényszeres, köles, tatárka, árpa, zab termése a közé-letmezősi és közszükséglet biztosítá-sa végett zár alá helyeztetett. Te-kiintettel arra, hogy az aratás már megkezdődött, felhívtnak a terme-lők, hogy learatott gabonájukat mindaddig el ne nyomtassák, csépel-jék, míg annak megkezdését be nem jelentik. A bejelentés a városháza kisanácsstermében reggel 7—1. ig, délután 3—5. ig eszközöltetik. Be nem jelentett nyomtatás és cséplés-ből származó gabona elkoboztatik, mivel ez a fenti rendelet kijátszá-sára irányuló kibágást képez.

— **Új rendelet a felmentésekről.** A földművelésügyi miniszter rende-letet küldött a közigazgatási ható-ságokhoz a felmentési névjegyzékek kiállítására, különösen a harctéri szőlő-gálók ügyében. A miniszter ismétlen-ten felhívja a hatóságok figyelmét arra, hogy a harctéren vagy hadtáp-körletben szolgáló egyének kérel-mét a mögöttes országrészben szőlő-gálók névjegyzékeiből teljesen elkü-löntve kell összeállítani és külön-álló névjegyzékbe foglalva felter-jesztetni. A miniszter részletes uta-sítást ad a névjegyzékek kiállításá-ra vonatkozólag, majd hangsúlyozza, hogy katonai minőségüknel fogva csupán rendkívüli kivételként ter-jeszthetők elő felmentés végett azok, akik különleges katonai kiképzésük, illetve műszaki csapatnál vagy in-tézetnél (léghajós, aknavető, fény-szóró, lángszóró osztagoknál stb.) továbbá, akik a haditengerészet mű-szaki osztályánál szolgálnak. Olyan egyének részére, akik valamely, a harctéren vagy a hadtápkörletől nyer-tek szabadságot s annak lejártával ehhez a csapathoz tartoznak bevo-nulni, bevárási engedéllyel nem láthatók el és bizottságilag nem menthetők fel.

— **Iparosok összeírása.** Az Ipar-testület elnöksége ismételten fel-hívja kivétel nélkül az összes ma-kói önálló iparosokat, akár voltak, vagy vannak hadban, akár nem, hogy a kereskedelemügyi miniszter ur által elrendelt egyéni lapokat rendszeresen kitöltve folyó hó 8-ig mulhatatlanul adják be az Ipartes-tületnél. Ürlapok az ipartestületi szolgánál a nappali órákban bármikor kaphatók.

— **Anyakönyvi hírek.** Házasságot kötött: Dávid András Szoboszlai Ju-liánnával. Elhaltak Kádár Mária 24 éves, Nagy Etel 10 éves korában.

— **Makói szállító** — katonai szökevény. A rendőrség ma letartóztatta, s a katonai parancsnokságnak átadta Nürnberg Mór makói szállítót, aki immár két esztendeje szökésben van ezredétől. Hossza két esztendeje itt dolgozott, a különben mozgalmas ember mindenki szemeláttára Makón, s bizony senkisen sejtette, hogy bizony ez az ember „lógó” katoná. E napokban valamilyen ügyből a rendőrségre citálták, s igazoltatták katonai viszonyát, mikor is kiderült, hogy hamisított katonai igazolvány állapotban lógott meg katonáéktól. A rendőrség rögtön letartóztatta.

— **A Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjgyűlésének** makói főnöke vasárnap, július hó 7-én délután 2—3 ig a makói ipartestület helyiségében befizetési órát tart. Felhívtnak a hátralékosok, hogy egyleti illeteiket annnyival is inkább rendezzék, mert az új alapszabályok értelmében az egylet tagjai sorából törölhetnek.

— **Cséplőgéptulajdonosok, bérlők és kezelők** figyelmébe. Az 1910. évi gabona termés cséplési eredményének bejegyzésére szükséges névre szóló bejelentőkönyvek és a cséplőkönyvek a 2490/1918. M. E. sz. rendelet értelmében már megérkeztek. A könyvek kiosztása és a rovatok mikénti kitöltésére vonatkozó kioktatás a város háza kistanácsstermében folyó hó 7-én vasárnap d. e. 10 órakor lesz. E végül felhívtnak a cséplőgéptulajdonosok, bérlők és cséplőgépkézelők, hogy fenti időre pontosan jelenjenek meg, mivel a kioktatás egyszerre fog történni.

— **Fehérneműt a hadseregnek?** Özv. Weiszberger Miksáné a katonaság részére a Vörös Kereszt Korházba a következő fehérneműket adta: 3 ingot, 2 lábravalót és 4 zsebkendőt, teljesen kijavított állapotban. — Anya és csecsemő védő célokra a következő adományok folytak be: Pager Péterné 10 Bálintná Toth Ilona gyűjtése 14 koronát. — Vörös Kereszt célokra: Boros Imréné 5 koronát.

— **A lábbeli készítő iparosok értekezlete.** A makói összes lábbelikészítő iparosok folyó hó 7-én vasárnap délután 2 órakor az Ipartestület székházánál a budapesti kiküldött beszámolója céljából értekezletet tartanak, amelyre az összes lábbelikészítő iparosokat meghívja az Ipartestület elnöksége.

— **Felhívás a cséplőgéptulajdonosokhoz.** A m. kir. miniszterium 4790—1917. M. E. sz. rendelet 1. szakasza értelmében felhívtnak a cséplőgéptulajdonosok, hogy a cséplőgépnél alkalmazott vizsgázott gépészt, munkakeresményének összegére való tekintet nélkül, az 1907. évi XIX. t. c. 12. szakaszában előírt módon, vagyis a cséplés megkezdésétől számított 8 napon belül, a makói kerületi munkásbiztosító pénztárhoz biztosítás végett jelentsék be. Bejelentésre kötelezett a vizsgázott gépész azon esetben is, ha az szabadságot katoná, vagy a cséplőgéptulajdonosa, vagy a tulajdonosnak a fia. Amennyiben a cséplőgéptulajdonosok ezen felhívásnak eleget nem tesznek, az 1907. XIX. t. c. 187-ik szakasza alapján a büntető

eljárás ellenük folyamatba fog vétetni. Makó, 1918. június 21. Balla, igazgató.

— **Értesítés.** Szives tudomására hozzuk a közönségnek, hogy a főtéri három gyógyszerár közlül vasárnap délután **Rácz Egon** szolgálja ki a gyógyszereket. Dél előtt azonban mind a három gyógyszerár.

Nyilttér.

E rovatban közöltékért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik szeretett férjem, illetve édes apánk, nagyapánk és dédnagyapánk

KISS GYÖRGY
gazdálkodónak

f. hó 4-én történt végtisztességteljen jelen voltak és nagy fájdalmunkat részvétükkel enyhítették, ez uton is fogadják őszinte köszönetünket. — Köszönetünket nyilvánítjuk Kiss Károly temetkezési intézet tulajdonosnak a pontos kiszolgálásért.

Makó, 1918. július hó.

Özv. Kiss Györgyné
bánatos neje
és gyászoló családja.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, ismerősök és jóbarátok, kik feledhetetlen drága jó nőmnek, illetve édes jó anyánknak

Bakó Jánosné
szül. Györi Rozáliának

f. hó 5-én végbement temetésén megjelenni szívesek voltak és ezáltal mérhetetlen nagy fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják érte hálás köszönetünket.

Ugyszintén köszönetet mondunk nagyságos Nagy Károly kir. tanácsos ref. lelkész urnak megtestő imájáért és Kási Gyula kántor urnak szép énekéért.

Makó, 1918. július 6.

Bakó János
bánatos férje
és gyászoló családja.

Értesítés.

Régi ismerőseim óhajának eleget téve, üzlethelyiség hiányában cipész műhelyemet Arany János-utca 14. szám alatt nyitottam meg, hol az érvényre lépett miniszteri rendelet alapján, makszimális áron vállalko el megbízásokat.

Egy év óta vagyok ide haza, mely idő alatt Singer Lipótnál vállaltott lábbelineműket készítettem ol nagy körültekintéssel.

Most azonban Erdély Magyarországnagyobb városaiba szerzett egy negyed százados tapasztalatomat óhajtom a saját megrendelőim javára érvényesíteni.

Megrendelés átvételéért, pláne ha az illető hozzávaló anyaggal bir, kívánatra házhoz megyek.

Minden egyes megrendelőmet arra kérem, ha nincs megelégedve, mondja el nekem, ha meg van elégedve, mondja el mindenkinek.

Tisztelettel
Molnár Sándor,
cipész.

Hirdetmény.

Csanádmegyében, Földeák község határában, a Hódmezővásárhely—Makó—Nagyszentmiklósi vasút „Gajdos” állomása mellett levő 1100 négyszögöles

2200 hold

elsőrendű szántóföld hosszabb időre **haszonbérbe kiadó.**

Felvilágosítást ad **Dr. Dózsa Sámuel** megyei tiszti főügyész, Makó.

ESZTERGÁLYOS MŰHELY MEGNYITÁS.

Értesitem Makó város és vidéke közönségét, hogy műhelyemet Szent János-tér 3. szám alatt, volt Ékes János cipész üzlethelyiségében megnyitottam, hol mindenféle esztergályos munkát elvállalok.

Becsés pártfogását kérve, maradok tisztelettel **FODOR ISTVÁN** esztergályos.

Ugyanott egy fiu tanulónak felvétetik.

Egy ügyes ember motorkezelőnek

felvétetik. Vasmunkás előnyben részesül, esetleg felmentését ki eszközöljük.

Dobsa Péter és társai
hengermalom, MAKÓ.

Elveszett

egy pénzszerszény benne levő értékes iratokkal együtt 29-ikén este a lelei-ut mentén a Dorka-dűlő vezetű uton, a Jángor sarkától a vágóhíd melletti szélmalomig. A pénzt megtarthatja az illető magának, csak az iratokat kérem a Független Ujság kiadóhivatalába behozni, hol illő jutalomban részesül.

Kovács Jánosné.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem Makó város közönségét, hogy az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál tűzkár ellen biztosítok keresztekben és asztagokban buzát, árpát, zabot, szalmát, polyvát, szénát és mindenféle takarmányt. Olcsó és hasznos általány biztosítást kötök. Betöréses lopás ellen is biztosítok, a nyári szorgos munkák idején a biztosító feleket reggeltől késő estig bármikor szívesen látom a Hajnal-utca 4. számú házamnál.

Tisztelettel:

H. Kovács János.

A ref. ó-temetőben színes téglából épült

családi sirbölt eladó.

Felvilágosítást a csősz ad.

ÉRTESEM

szives rendelőimét, hogy műhelyemben ezután a jegyrendszerrel is a mnnka ép oly fennakadás nélkül folyik, mint ez ideig azt szives rendelőim nagy része tanúsíthatja!

Igyekezn fogok, hogy a szükséges anyagokat több és jobb minőségben beszerezem és azt rendelőim izlése szerint készítessem! Nyári cipőket mindig vállalok! Téli cipőkre rendeléseket már felveszek! Mintán több hónapja jólszervezett munkáerővel dolgozok, kérem a szives közönséget, minél többen pártfogolni sziveskedjenek, nehogy azt is feloszlatom, hanem a közönség előnyére megnagyobbítani kelljen!

Borítást, talpalást, mindennemű javítást a legnagyobb mértékben készítnék!

Szives pártfogást kér

IFJ. KOVÁCS,
uri és női cipész.

Még néhány pár vászon és fekete lasztin cipő kapható!

A MAKÓI
URÁNIA

MOZGÓFÉNYKÉPSZÍNHÁZ

Vasárnap, július 7-én

2 előadás: Este 8 és fél 10-kor.

A TŰCSÖK

Dráma 3 felvonásban, a hasonnevű szindarab felhasználásával.

Főszerepben: **OLGA DESMOND.**

Teddy mint színész
vigjáték 3 felvonásban.

Főszerepben: **Paul Heidmann.**

Számozott jegyek előre válthatók az előadás napján délelőtt 10—12-ig, délután 5 órától.

Gépész

cséplést keres. Lehetőleg motoros cséplőgépnél. Cim a kiadóhivatalban.

Egy gyermekszertető minden **leány vagy asszony** kerestetik. — Cim a kiadóban.

KIADÓ FÖLDEK.

A mikócsai járásban egy járándó közel a városhoz, az apátfalvai határban pedig két köblös ugarföld hagymatermés alá kiadó. Értekezhetni lehet Aradi-utca 60. szám alatt.

Eladó ház és föld.

Aradi-utca 6. szám alatti ház, továbbá a Mikócsa dűlőben, Rácz József szomszédságában egy járándó és Ingóban mástélnapos pusztaföld eladó. Értekezhetni

Bálint József

tulajdonossal a fenti szám alatt

Makó város hirdetményei.

A katonaság és az el nem látott lakosok számára szükséges vágómarhák újabb rekvirálása.

12107—1918.

A m. kir. földmívelési miniszter ar által a hadsereg élelmezése végett újabb vágómarha beszerzési rendeltetést el, minek folytán Makó város köteleztetett 120 drb. vágómarhának f. évi július hó 27-re való átadásáért.

Szigoru köteleességünk a fenti számú vágómarha előállítására, ennél fogva a szarvasmarha rekvirálás újabb folyamatba tétetik s a rekvirálás megejtése végett a kiküldött hatósági közegek az állattulajdonosokat lakó helyeiken fel fogják keresni, s a legelőre kihajtott jószágokat is megsemmélik.

A rekvirálás a jövő hét folyamán indul meg és folyó hó 20-ig fejeződik be.

A rekvirált vágómarhákat tulajdonosaik folyó évi július hó 27-én (szombaton) délelőtt 9 órakor kötelesek a városi mázsaház elé mulhatatlanul előállítani, mert aki a kötelezettségének meg nem felel, a legszigorubbán lesz megbüntetve, s rekvirált marháját a hatóság fogja előállítani, ami tetemes költségébe kerül a mulasztónak.

A szarvasmarhák átvétele hat csoportban történik, vagyis az átadandó állatok súly szerint b. osztályban soroztatnak és pedig: 500 kgr.-on felüli súlynak az I-ső osztályba, 450-től 500-ig a II-od osztályba, 401-től 450-ig a III-ad osztályba, 351-től 400-ig a IV-ik osztályba, 301-től 350-ig a V-ik osztályba, 250-től 300-ig a VI-ik osztályba, 250 kgr.-on alóli jószágok egyáltalán nem vétetnek át.

Az átvételi súly osztályok, valamint az egyes súly osztályokra nézve folyó évi június hó 9-től július hó végéig megállapított árak az alábbiak:

I-ső osztály, 500 kgr.-on felüli súlyú vágómarha, ökör és bika 700, tehén 680.

II-od osztály 450—500 kgr.-ig vágómarha, ökör és bika 660, tehén 640. korona.

III-ad osztály 401—450. kgr.-ig vágómarha, ökör és bika 620, tehén 600 korona.

IV-ik osztály 351—350. kgr.-ig vágómarha, ökör és bika 580, tehén 560 korona.

V-ik osztály 301—350. kgr.-ig vágómarha, ökör és bika 530, tehén 510 korona.

VI-ik osztály 250—300. kgr.-ig vágómarha, ökör és bika 480, tehén 460 korona.

Az összes osztályokra nézve a minőség szempontjából az a követelmény, hogy az állatok legalább is husosak legyenek. Olyan ökrök és tehének, melyeknek állandó metsző foguk első párja még kiváltva nincsen, nem adhatók át. Ugyanígy nem vehetők át hajtó marháként 10 évnél idősebb vágómarhák. 250 kgr.-nál nehezebb bikák akkor is átvehetők, ha állandó metszőfoguk még nincsen. Rossz minőségű állatok, ugynevezett kicsontozni való marha, továbbá 250 kgr.-on aluli súlyú állatok, valamint beteg és beteg gyanús állatok és olyan tehének, melyeknek hasas volta az átvételkor megállapítható,

nem kerülnek átvételre. Az osztályozásnál szakszerű gondossággal és szigoru pontossággal kell előírni, a minőségi kellekek megállapításából mindenkor a m. kir. állatorvos véleménye a mérvadó, aki azonban felelős azért, hogy olyan állat átvételre ne kerülhessen, amely a fenti minőségű kellekek szempontjából kifogás alá eshetik. Egyébként az átvételi feltételek tovább is változatlanok. A vételár megállapításának alapján a hivatalosan hitelesített mérleg megállapított bruttó élő súly fog szolgálni, minden levonás nélkül, tehát a normális etetés és itatásért levonásba került 3 százalékos ezentul nem fog levonni, ugyszintén nem vonatik le az eddig levonásra került egy és fél százalékos bélyegilleték, azoknál a szállítmányoknál, amelyek hatósági kivétel útján kerülnek beszerzésre. Levonásba esakis az átvételi járulékok részére 3 százalékos fog hozatni.

Az átvétel épen úgy fog történni, mint az a legutóbbi alkalommal is Bagáry Kálmán közgazdasági előadó fogja képviselni, akihez mindenféle kívánalmak és panaszok előterjesztendők, s akinek kötelesegeiben áll, hogy a közérdek megóvása, valamint az egyesek érdekeinek megvédése végett a szükséges intézkedéseket megtenni.

Az állattenyésztés érdekének megóvása szempontjából a gazdasági műveléshez szükséges igásmarha állomány a tehenészetek legelő tehenek, a tenyésztő bikák, a hasas tehének a rekvirálás alól a lehetőségig mentesítetnek.

Dr. Petrovics György
polgármester.

Jó magaviseletű fiuk
TANULÓNAK
havi fizetéssel felvétetnek
SINGER M. FIA
cégnél.

A kóserbor is megérkezett.

Tisztelettel értesitem az igen tisztelt közönséget, hogy Jókai-utca 2. szám alatti (Vásárhelyi-utca volt Spitzer Lipót féle sarokház)

italmérésében

a már meglévő elsőrendű italokon kívül a prima jó kóserbor is megérkezett.

Ugyanott vegyeskereskedésben mindenféle fűszeraru, I. ső minőségű szeszből (nem savból) készült ecet és minden ezidő szerint kapható rövidárú jutányos árban vásárolható. Friss élesztő mindig kapható.

Továbbá Vásárhelyi-utca 17. sz. alatti házam eladó.

Az igen tisztelt vevő közönség b. pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Kellner Sámuel.

Pergetett MÉZET
minden mennyiségben veszek a legmagasabb árban
KISS LAJOS
Makó, Madarász-utca.

Földhaszonbérbeadás.

Makótól egy óra járásnyira, az óbébai határban levő **15 kat. hold földem** a rajta levő tanya épülettel gabona, esetleg hagyma alá is **kiadó.** Értekezni lehet

Özv. Benkő Illésnévet
Makó, Szent Gellért-u. 12. sz.

ELADÓ FÖLD.

Bogárczóban **2 és fél fertály tanyaföld** tanyaépülettel együtt eladó, esetleg haszonbérbe vagy felibe is **kiadó.** Értekezni lehet

BENK JÁNOS

tulajdonossal, Kont-utca 12. sz. a.

A verebesi és bánomi szőlőben szőlő-, gyümölcs- és pusztá-

földek eladó.

Értekezni lehet

Iritz Miksával.

KIADÓ FÖLDEK.

Az igácsi-ut mentén levő tanya-földjeim gabona termelésre haszonbérbe kiadó. Gacsibában levő **hat hold földem** hagymatermelésre kiadó. Értekezni lehet a tulajdonossal

IGAZ FERENC

Kálvária-utca 98. szám alatt.

Hirdetmény.

A csanádi püspöki uradalom Dálon lévő mintegy **200 kishold földje**

kisebb parcellákban eladó. A földek megtekintésénél Antoni József uradalmi mezőőr a helyszínén szolgál felvilágosítással. Értekezni lehet **Dr. DOZSA SIMON** ügyvéddel, vagy **ROSZTÓCZY FERENC** jószágigazgatóval.

Vas-, szerszám- és vasalásárúk

gazdasági gépek, varrógépek, kerékpárok, darálómalmok, mérlegek, mindennemű gép-részek, új igáskocsik, lószerszámok, kovácsszerszámok a legelőnyösebb árban beszerezhetők
Mezőgazdasági Kereskedelmi Részvénytársaságnál, Makó, Böhme-ház.

HADIKÖLCSÖN BIZTOSÍTÁS

A DUNA BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁGNÁL korona 500—5000-ig orvosi vizsgálat nélkül 10-12-15 évi tartamra előnyös feltételekkel megélésre és halál-esetére köthető. Háborus halál eset **pótdíjmentesen benfoglaltatik**, azonnali érvényességgel. Felvilágosítást ad és ajánlattal szolgál a „DUNA” BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG magyarországi igazgatósága Budapest VI., Andrassy-ut 30. szám és a makói főügynökség Barcsay-utca 5. szám. :—:

Hordókat

— minden nagyságban vesz —
Iritz Sámuel özv. cég.

Tanuló

lánnyok vagy fiuk

jó fizetéssel azonnal felvétetnek

Vérsi Dezső

főtéri könyv- és papirkereskedésébe.

KIADÓ FÖLDEK.

Hagyma, vetemény és gabona-termelésre kiadók

IRITZ MIKSÁNÁL